

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 17.6.2026
COM(2026) 281 final

2026/0146 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

**millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile
luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb
ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226**

SELETUSKIRI

Vastavalt 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi)¹ (edaspidi „käibemaksudirektiiv“) artikli 395 lõikele 1 võib nõukogu ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmeid kõnealuse direktiivi sätetest erandite tegemiseks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

Komisjonis 9. oktoobril 2025 registreeritud kirjas taotles Itaalia Vabariik luba kohaldada edasi erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses käibemaksu tasumisega ning nõuetega arvete esitamiseks kauba tarnimise ja teenuste osutamise eest riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele.

Vastavalt käibemaksudirektiivi artikli 395 lõikele 2 teavitas komisjon 27. aprilli 2026. aasta kirjaga muid liikmesriike Itaalia Vabariigi taotlusest. 28. aprilli 2026. aasta kirjaga teatas komisjon Itaalia Vabariigile, et tal on olemas kogu teave, mida on vaja taotluse hindamiseks.

1. ETTEPANeku TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Pärast seda, kui Itaalia oli kasutusele võtnud statistikal põhineva kontrollisüsteemi, leidis ta, et riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste puhul esineb palju käibemaksupettusi. Sellise tegevuse lõpetamiseks taotles Itaalia 2014. aastal, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluvat käibemaksu ei makstaks kaubatarnijale või teenuseosutajale, vaid kantaks maksuameti eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole. Seda mehhanismi nimetatakse tavaliselt jagatud maksmiseks, kuna makse, mille klient tavajuhul kannab täielikult üle tarnijale (tasu tarne eest koos käibemaksuga), jaguneb järgmisteks osadeks: i) tasu, mis makstakse kaupade tarnijale või teenuste osutajale, ning ii) tasumisele kuuluv käibemaks, mis makstakse maksuhalduri kinnisele pangakontole.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401² anti luba kohaldada erandit kuni 31. detsembrini 2017. Sellega anti Itaaliale luba teha erand käibemaksudirektiivi artiklist 206 seoses käibemaksu tasumisega ning käibemaksudirektiivi artiklist 226 seoses nõuetega arvete esitamiseks.

Itaalia taotles erandit piiratud ajavahemikuks, mille jooksul töötada välja ja rakendada asjakohane kontrollisüsteem ning saada täit kasu elektroonilise arveldamise andmetest. Riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste puhul rakendatav elektroonilise arveldamise kohustus, mis võimaldab reaajas kontrollida üksikuid tehinguid ning riigiasutuste ostudelt tasumisele kuuluva käibemaksu täpseid summasid, peaks lubama Itaalia asjaomast sektorit tavapäraste kontrollimeetoditega kontrollida, ilma et oleks vaja teha käibemaksudirektiivist erandeid, et kohaldada jagatud maksmise meetet.

Itaalia esitatud teabe kohaselt andis riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste puhul elektroonilise arveldamise kehtestamine maksuametile palju teavet arvete liikumise kohta, võimaldades kontrollida tehinguid ning nendega seotud käibemaksusummasid. Kuid tõhusa kontrollisüsteemi teine element – kohustus edastada maksuametile kõikide väljastatud ja saadud arvete andmed – kehtestati alles alates 1. jaanuarist 2017. Meetme tõhususe saavutamiseks ning maksumaksjate maksukuulekuse parandamiseks oli tarvis rohkem aega.

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.

² Nõukogu 14. juuli 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/1401, millega antakse Itaaliale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 (ELT L 217, 18.8.2015, lk 7–8).

Sellest tulenevalt taotles Itaalia, et pikendataks erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 seoses riigiasutustele tarnitava kauba ja osutatavate teenustega.

Lisaks avastati Itaalias maksudest kõrvalehoidmisi sektoris, kus tarnitakse kaupa ja osutatakse teenuseid riigi kontrollitavatele äriühingutele ja väikesele, 40-liikmelisele börsiettevõtete rühmale. Selleks et võidelda niisuguse maksudest kõrvalehoidmisega ning hoida ära edasist käibemaksukahju riigi maksutuludele, taotles Itaalia, et erandit käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 kohaldataks ka kõnealustele äriühingutele tarnitava kauba ja osutatavate teenuste suhtes, kuna Itaalia peab neid äriühinguid riigiasutustega võrreldes samavõrd usaldusväärseteks. Tegemist on riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavate äriühingutega ning umbes 40 börsiettevõttest koosneva rühmaga, kokku ligikaudu 2 400 äriühinguga. Itaalia eeldas, et jagatud maksmise mehhanismi kohaldamisala laiendamine nimetatud äriühingutele aitab ära hoida maksudest kõrvalehoidmist, mis tuleneb sellest, et kaubatarnijad ja teenuseosutajad jätavad kõnealustele äriühingutele käibemaksu tasumata, ning et selle meetme kohaldamise tulemusel suureneb käibemaksutulu.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784³ anti luba pikendada laiendatud kohaldamisalaga erandi kehtivust kuni 30. juunini 2020. Itaalia on korduvalt lubanud mitte taotleda erimeetme pikendamist, kui tema kavandatud meetmepakett on täielikult rakendatud. Siiski oli 2020. aastal meetmete tõhusust nende hiljutise rakendamise tõttu veel vara täielikult hinnata. Võttes arvesse raskusi, millega COVID-19 pandeemia tõttu silmitsi seisti, oli maksukohustuslastel keerulisem oma arveldussüsteemides nõutavaid muudatusi rakendada ja maksuhalduritel oma kontrolli- ja IT-süsteeme kohandada. Seetõttu lubati nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1105⁴ jagatud maksmise mehhanismi kohaldada 30. juunini 2023. Kõnealust erimeedet pikendati seejärel nõukogu rakendusotsusega (EL) 2023/1552⁵ kuni 30. juunini 2026. Viimase pikendamisotsusega jäeti alates 1. juulist 2025 erimeetme kohaldamisalast välja börsil noteeritud äriühingud.

Jagatud maksmise mehhanism on osa meetmepaketist, mille Itaalia on kehtestanud maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks. See meetmepakett hõlmab muu hulgas elektroonilist arveldamist ja päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilist edastamist. Elektrooniline arveldamine võeti kasutusele teatavate sektorite puhul alates 1. juulist 2018 ning üldiselt alates 1. jaanuarist 2019. Kõnealuse kohustuse kehtestamiseks anti luba nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/593⁶. Päevatasusid käsitlevate andmete elektroonilise edastamise puhul nõutakse, et jaemüügi ja muu sarnase tegevusega (mis ei hõlma arvete esitamise kohustust) tegelevad maksumaksjad säilitaksid päevatasusid käsitlevad andmed elektrooniliselt ja edastaksid need elektrooniliselt asutusele Agenzia delle Entrate. Viimati nimetatud kohustus hakkas kehtima 1. jaanuaril 2020 ning

³ Nõukogu 25. aprilli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226, ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2015/1401 (ELT L 118, 6.5.2017, lk 17).

⁴ Nõukogu 24. juuli 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1105, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 (ELT L 242, 28.7.2020, lk 4).

⁵ Nõukogu 25. juuli 2023. aasta rakendusotsus (EL) 2023/1552, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 seoses direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 erandi tegemist võimaldava Itaalia erimeetme kehtivusaja ja kohaldamisalaga (ELT L 188, 27.7.2023, lk 45).

⁶ Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14.)

maksukohustuslaste puhul, kelle käive ületab 400 000 eurot, 1. juulil 2019. Meetmepakett on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuametil ristkontrollida ettevõtjate deklareeritud erinevaid tehinguid ning jälgida käibemaksusummade tasumist. Viimaste seadusandlike muudatustega kehtestati kohustus teha maksumaksjatele viivitamata kättesaadavaks elektrooniliste arvete, piiriüleste tehingute ja elektrooniliste tasude põhjal saadud andmed käibemaksuga maksustatavate tehingute kohta, et lihtsustada nõuete täitmist; nii on käibedeklaratsioonid Agenzia delle Entrate poolt eeltäidetud ning korrapäraselt koostatakse käibemaksuteated, mida maksumaksjad saavad aktsepteerida või täiendada.

Itaalia leiab, et jagatud maksmise mehhanism ja kohustuslik elektrooniline arveldamine on koos hästi toiminud ja ning tänu sellele on käibemaksupettus märkimisväärselt vähenenud ning et seetõttu peaksid mõlemad meetmed jääma kehtima, kuna jagatud maksmise mehhanism on pettuste ennetamise vahend, samas kui elektrooniline arveldamine on pettuste avastamise vahend.

Itaalia sõnul seisneb jagatud maksmise mehhanismi tõhusus selles, et see toimib maksudest kõrvalehoidmise juhtumite suhtes ennetavalt, tagades nii suurema tulu laekumise kui mis tahes muu meede, mis seisneb järelkontrollis. Isegi kui kontrollid viiakse läbi õigel ajal ja viivitamata, ei taga tagantjärele võetud meetmed alati maksudest kõrvalehoidmise tulemusel tekkinud maksuvõlgnevuse tõhusat sissenõudmist. Kuigi elektrooniline arveldamine (või arveandmete esitamine juhul, kui elektrooniline arveldamine ei ole kohustuslik) on äärmiselt tõhus meede, võib pärast kontrolli tegemist ilmned, et maksudest kõrvalehoidjal ei ole võla tasumiseks vajalikku finantssuutlikkust. Seetõttu väidab Itaalia, et jagatud maksmise mehhanism on väga tõhus vahend, kui kauba või teenuse saaja on maksukuulekam kui tarnija või teenuse osutaja. Seetõttu leiab Itaalia, et need meetmed täiendavad, mitte ei asenda üksteist.

Tuleb märkida, et jagatud maksmise mehhanismi üks tagajärg on see, et maksukohustuslastest kaubatarnijad või teenuseosutajad ei saa tasaarveldada sisendkäibemaksu kaubatarnetelt või osutatud teenustelt tasutud käibemaksuga. Nad võivad olla pidevalt krediitdipositsioonis ja peavad maksuametilt taotlema selle käibemaksu tagastamist. Teisalt aga võimaldab Itaalia teatud tingimustel neil kaubatarnijatel ja teenuseosutajatel klientidelt saamata jäänud käibemaksu tasaarveldada muude Itaalias tasumisele kuuluvate maksudega, leevendades nõnda rahavoopõrke, mis võiks muidu tekkida ettevõtjatel, kes on kohustatud Itaalias makse maksma. Itaalia esitatud andmete kohaselt kestis käibemaksutagastuse menetlus 2024. aastal keskmiselt 74 päeva, samas kui jagatud maksmise raames maksukohustuslastele esitatud taotluste puhul oli see keskmiselt 60 päeva.

Eespool toodut arvesse võttes tehakse ettepanek kiita heaks Itaalia taotlus erandi kehtivuse pikendamiseks, kuid üksnes kuni 30. juunini 2029 (Itaalia taotletud 31. detsembri 2029 asemel). See ajavahemik peaks olema piisav, et hinnata asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks võetud meetmete tõhusust. Selleks ajaks on ettevõtjatel ja maksuametil paremad võimalused teha oma süsteemides vajalikud kohandused.

Arvestades erandi laia kohaldamisala, on oluline tagada vajalik kontroll erandi kohaldamise üle ja eriti hinnata meetme mõju käibemaksupettustele ning erandi kohaldamisalasse jäävate maksukohustuslaste käibemaksutagastustele. Seepärast peab Itaalia esitama 15 kuud pärast erandi kehtima hakkamist aruande, milles kirjeldatakse käibemaksu tagastamise protsessi seoses erandi kohaldamisalasse jäävate kaubatarnijate ja teenuseosutajate (maksukohustuslaste) olukorraga. Aruandes tuleb eelkõige esitada andmed selle kohta, kui palju kulus keskmiselt aega käibemaksu tegelikuks tagastamiseks kõnealustele maksukohustuslastele, ja tuua välja probleemid, mis võisid sellega seoses ette tulla. Kõnealuses aruandes tuleb esitada ka erinevad meetmed, mida on rakendatud maksudest

kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks erandiga hõlmatud tarnete puhul, nende jõustumise kuupäev ning hinnang nende tõhususele.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Erand on kooskõlas asjaomases poliitikavaldkonnas kehtivate õigusnormidega.

Komisjon esitas 8. detsembril 2022 ettepaneku võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ digiajastu käibemaksueeskirjade osas⁷. Ettepaneku üks peamisi eesmärke on võidelda käibemaksupettuste vastu, rakendades elektroonilisel arveldamisel põhinevaid digitaalse aruandluse nõudeid. See muudatus, mille nõukogu võttis vastu 11. märtsil 2025, võimaldab liikmesriikidel rakendada kohustuslikku elektroonilist arveldamist ja kaotada vajadus taotleda selliste süsteemide rakendamiseks täiendavaid erandeid käibemaksudirektiivist. Nagu eespool märgitud, on andmete esitamine maksuhaldurile elektroonilise arveldamise teel koos jagatud maksmise menetlusega osa meetmepaketist, mille Itaalia on käibemaksupettuste vastu võitlemiseks kehtestanud.

Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2019/310⁸ võimaldati Poolale samasugust erandit ja lubati kohaldada jagatud maksmise mehhanismi. Seda erandit lubati kohaldada esialgu kuni 28. veebruarini 2022, hiljem pikendati selle kehtivusaega 28. veebruarini 2025⁹ ning seejärel 29. veebruarini 2028¹⁰. Poola jagatud maksmise süsteem koosneb vabatahtlikust ja kohustuslikust jagatud maksmise mehhanismist. Kohustuslik jagatud maksmise süsteem mõjutab maksukohustuslaste vahelisi elektrooniliste pangaülekannetega makstud kaubarneid ja teenuste osutamist valdkondades, kus käibemaksupettus on eriti suur ja kus pettusi on avastatud juba aastaid. Poola kohustuslikus jagatud maksmise süsteemis tegutseb pank osadeks jaotamise vahendajana, kandes kliendi makstud summa üle tarnija asjaomastele kontodele, st maksustatava summa kaupleja tavakontole ja käibemaksusumma kaupleja kinnisele käibemaksukontole. Kinnisel käibemaksukontol olevad rahalised vahendid kuuluvad maksukohustuslasele, kuid tema võimalus neid käsutada piirdub põhimõtteliselt maksuhaldurile või tarnijatele tasumisele kuuluva käibemaksu tasumisega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Õiguslik alus on käibemaksudirektiivi artikkel 395, mille kohaselt võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kohaldada erimeetmeid, millega tehakse erand kõnealuse direktiivi sätetest selleks, et lihtsustada käibemaksu kogumise menetlust või hoida ära teatavat maksudest kõrvalehoidmist või maksustamise vältimist.

⁷ COM(2022) 701 final.

⁸ Nõukogu 18. veebruari 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/310, millega antakse Poolale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 51, 22.2.2019, lk 19).

⁹ Nõukogu 5. aprilli 2022. aasta rakendusotsus (EL) 2022/559, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310 seoses Poolale loa andmisega jätkata erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L 108, 7.4.2022, lk 51).

¹⁰ Nõukogu 18. veebruari 2025. aasta rakendusotsus (EL) 2025/373, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2019/310 seoses Poolale loa andmisega jätkata erimeetme kohaldamist, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklist 226 (ELT L, 2025/373, 28.2.2025).

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Võttes arvesse käibemaksudirektiivi sätet, millel ettepanek põhineb, kuulub ettepanek Euroopa Liidu ainupädevusse. Seepärast subsidiaarsuse põhimõtet ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Otsus käsitleb liikmesriigile tema enda taotlusel antud luba ja sellega ei kehtestata kohustusi.

Kuna erand on ajaliselt piiratud ja hõlmab vaid kaupade tarnimist ja teenuste osutamist riigiasutustele ning riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele, kuuluvad selle kohaldamisalasse sektorid, kus on maksudest kõrvalehoidmisega palju probleeme. Seega on erimeede kooskõlas taotletava eesmärgiga, st see aitab vältida maksudest kõrvalehoidmist.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: nõukogu rakendusotsus.

Käibemaksudirektiivi artikli 395 kohaselt on erandi tegemine ühistest käibemaksueeskirjadest võimalik vaid komisjoni ettepaneku põhjal nõukogus ühehäälselt antud loa alusel. Nõukogu rakendusotsus on kõige sobivam vahend, sest selle saab adresseerida konkreetsele liikmesriigile.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Sidusrühmadega ei konsulteeritud. Käesolev ettepanek põhineb Itaalia esitatud taotlusel ja käsitleb ainult kõnealust konkreetset liikmesriiki.

- **Mõju hindamine**

Mõju ei hinnatud, kuna ettepanekul ei ole eeldatavasti märkimisväärset majandus-, sotsiaalsega keskkonnamõju.

Nõukogu rakendusotsuse ettepaneku eesmärk on pikendada käibemaksudirektiivi artiklitest 206 ja 226 tehtud erandi kohaldamist riigiasutustele, riigi ja kohaliku omavalitsuse kontrollitavatele äriühingutele. Nõudes tasumisele kuuluva käibemaksu kandmist maksuameti eraldiseisvale pangakontole, püütakse nõukogu rakendusotsusega eelkõige võidelda maksudest kõrvalehoidmisega, mis tuleneb sellest, et kaubatarnijad ja teenuseosutajad jätavad kõnealustele börsil noteeritud äriühingutele käibemaksu tasumata. Meede, mida Itaalia praegu rakendab, on osutunud selle eesmärgi saavutamisel tõhusaks vahendiks.

Itaalia esitatud andmete kohaselt suurendas meetme rakendamine makseid ligikaudu 4,6 miljardi euro võrra aastas. Selle summa määras kindlaks Agenzia delle Entrate, kes leidis, et Pubblica Amministrazione tarnijate puhul on samade tehingute eest pärast jagatud maksmise mehhanismi kasutuselevõttu tegelikult tasutud väiksema tasumisele kuuluva käibemaksu summa, millest on maha arvatud hüvitiste ja tagasimaksete suurenemine, väiksem kui Pubblica Amministrazione poolt samade tehingutega seoses tehtud maksed. Itaalia edasises analüüsis jõutakse järeldusele, et see mõju on püsinud stabiilsena kõigil aastatel, mil meetet on täies ulatuses rakendatud. Itaalia kardab, et meetme kaotamine võib kaasa tuua sama suure tulude vähenemise ajal, mil Itaalia tuleb endiselt toime tulla käibemaksu märkimisväärse alalaekumisega.

Arvesse tuleks võtta veel ühte mõju, nimelt seda, et kõnealust süsteemi kasutavad tarnijad ei saa käibemaksu oma klientidelt. Seetõttu peavad nad sagedamini taotlema käibemaksu tagastamist, juhul kui nad ei saa seda käibemaksu tasaarveldada teiste Itaalias tasumisele kuuluvate maksudega. Selleks et vältida negatiivset mõju nimetatud maksukohustuslastele, eriti neile kaubatarnijatele ja teenuseosutajatele, kes ei asu Itaalias, peab tagastamismenetlus toimima nõuetekohaselt ja viivitusteta. Itaalia leiab, et maksu tagastamise menetluse keskmine kestus on üldjoontes kooskõlas siseriiklike õigusaktidega kehtestatud kolmekuulise tähtajaga¹¹. Lisaks lühendatakse menetlusaegu nende ettevõtjate puhul, kelle suhtes kohaldatakse jagatud maksmise mehhanismi, kuna nende taotlusi käsitletakse eelisjärjekorras. Ka on elektrooniline arveldamine lihtsustanud taotluste menetlemist tervikuna, aidates vähendada tagastamistaotluste läbivaatamiseks kuluvat aega üldiselt. Itaalia esitatud andmete kohaselt oli tagastamistaotluste menetlemise keskmine aeg 2024. aastal 74 päeva, samas kui jagatud maksete raames esitatud taotluste menetlemisele kulus keskmiselt 60 päeva.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset.

4. MÕJU EELARVELE

Meede ei mõjuta ebasoodsalt käibemaksust laekuvaid liidu omavahendeid.

¹¹ Presidendi 26. oktoobri 1972. aasta dekreeidi nr 633 artikkel 38a.

Ettepanek:

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi,¹ eriti selle artikli 395 lõike 1 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2015/1401² lubati Itaaliale kuni 31. detsembrini 2017 nõuda, et riigiasutustele tarnitava kauba või osutatavate teenuste eest tasumisele kuuluva käibemaksu kannavad nimetatud asutused maksuhalduri eraldiseisvale ja kinnisele pangakontole („erimeede“). Selle erimeetme puhul on tegemist erandiga direktiivi 2006/112/EÜ artiklitest 206 ja 226 seoses käibemaksu tasumisega ning arveldamisnõuetega.
- (2) Nõukogu rakendusotsusega (EL) 2017/784³ lubati Itaaliale kohaldada erimeedet kuni 30. juunini 2020 ja laiendati erimeetme kohaldamisala, et hõlmata teatavatele riigiasutuste kontrollitavatele äriühingutele ja Financial Times Stock Exchange Milano Indice di Borsal („FTSE MIB“) indekseeritud börsiettevõtetele tarnitavad kaubad ja osutatavad teenused. Erimeetme kehtivust pikendati nõukogu rakendusotsusega (EL) 2020/1105⁴ veel kuni 30. juunini 2023 ja seejärel nõukogu rakendusotsusega (EL) 2023/1552⁵ kuni 30. juunini 2026. Rakendusotsusega (EL) 2023/1552 jäeti alates 1. juulist 2025 erimeetme kohaldamisalast välja börsil noteeritud äriühingud.

¹ ELT L 347, 11.12.2006, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj>.

² Nõukogu 14. juuli 2015. aasta rakendusotsus (EL) 2015/1401, millega antakse Itaaliale luba kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 (ELT L 217, 18.8.2015, lk 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2015/1401/oj).

³ Nõukogu 25. aprilli 2017. aasta rakendusotsus (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226, ja tunnistatakse kehtetuks rakendusotsus (EL) 2015/1401 (ELT L 118, 6.5.2017, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2017/784/oj).

⁴ Nõukogu 24. juuli 2020. aasta rakendusotsus (EL) 2020/1105, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784, millega antakse Itaalia Vabariigile luba kohaldada erimeedet, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 (ELT L 242, 28.7.2020, lk 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2020/1105/oj).

⁵ Nõukogu 25. juuli 2023. aasta rakendusotsus (EL) 2023/1552, millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2017/784 seoses direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 206 ja 226 erandi tegemist võimaldava Itaalia erimeetme kehtivusaja ja kohaldamisalaga (ELT L 188, 27.7.2023, lk 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1552/oj).

- (3) Komisjonis 9. oktoobril 2025 registreeritud kirjas taotles Itaalia luba jätkata erimeetme kohaldamist kuni 31. detsembrini 2029.
- (4) Direktiivi 2006/112/EÜ artikli 395 lõike 2 teise lõigu kohaselt edastas komisjon 27. aprilli 2026. aasta kirjaga Itaalia taotluse teistele liikmesriikidele. Komisjon teatas 28. aprilli 2026. aasta kirjaga Itaaliale, et tal on taotluse hindamiseks kogu vajalik teave.
- (5) Erimeede on osa meetmepaketist, mille Itaalia kehtestas maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastu võitlemiseks. Kõnealune meetmepakett, sealhulgas nõukogu rakendusotsusega (EL) 2018/593⁶ kehtestatud kohustuslik e-arveldamine, on asendanud muud kontrollimeetmed ning võimaldab Itaalia maksuhalduritel kontrollida maksukohustuslaste deklareeritud erinevaid toiminguid ja seirata käibemaksu tasumist nende poolt.
- (6) Itaalia leiab rakendatud meetmepaketiga seoses, et kohustuslik elektrooniline arveldamine lühendab aega, mis maksuhalduril kulub võimalikust maksupettuse või maksudest kõrvalehoidmise juhtumist teadasaamiseks. Itaalia leiab aga samuti, et erimeetmega kehtestatud jagatud maksmise mehhanismi puudumise korral võib käibemaksu sissenõudmine käibemaksukohustuslastelt, kes on seotud maksupettuste või maksudest kõrvalehoidmisega, pärast kontrolli tegemist osutada võimatuks, juhul kui nad on vahepeal muutunud maksejõuetuks. Seega on jagatud maksmise mehhanism kui eelmeede osutunud väga tõhusaks ja täiendab kohustuslikku e-arveldamist, mis on järelmeede.
- (7) Erimeetme üks tagajärg on see, et kaubatarbijad või teenuseosutajad, kes on maksukohustuslased, ei saa sisendkäibemaksu maha arvata oma tarnitud kauba või osutatud teenuste eest saadud käibemaksust. Need kaubatarbijad või teenuseosutajad võivad pidevalt olla krediitdipositsioonis ja neil võib olla vaja taotleda maksuhaldurilt sisendkäibemaksu tagastamist. Itaalia esitatud teabe kohaselt on maksukohustuslastel, kes teevad erimeetmega hõlmatud tehinguid, õigus saada asjakohaste käibemaksukrediitide maksmist eelisjärjekorras sellistest tehingutest tuleneva krediidi piires. See tava tähendab, et erimeetmega seotud tagasimaksetaotlusi menetletakse võrreldes mitteprioriteetsete tagasimaksetega nii eeluurimise kui ka tasumisele kuuluvate summade maksmise ajal eelisjärjekorras.
- (8) Itaalia on korduvalt lubanud mitte taotleda erimeetme pikendamist, kui tema kavandatud meetmepakett on täielikult rakendatud. Siiski leiab Itaalia, et arvestades erimeetme tõhusust ja selle koostoimet muude kohaldatavate meetmetega, eelkõige kohustusliku elektroonilise arveldamisega, tuleks erimeetme kohaldamisala laiendada, et vältida tagasilööke Itaalias käibemaksu alalaekumise vähendamiseks tehtud jõupingutustele. Seega tuleks viimast korda erimeetme kohaldamise loa kehtivust pikendada kuni 30. juunini 2029. Kuna üldistest käibemaksueeskirjadest kõrvale kalduvate erimeetmete lubamine on üksnes viimane abinõu, peaks Itaalia tugevdama ja kasutama täielikult ära oma tavapäraseid vahendeid käibemaksupettuste vastu võitlemiseks ja nende ennetamiseks ning võtma vajaduse korral kasutusele uued vahendid, et erimeetme edasine pikendamine ei oleks pärast 2029. aasta juuni lõppu enam vajalik.
- (9) Selleks et tagada vajalik järelkontroll erimeetmega seoses ja eelkõige hinnata mõju erimeetmega hõlmatud maksukohustuslaste käibemaksutagastustele, peaks Itaalia

⁶ Nõukogu 16. aprilli 2018. aasta rakendusotsus (EL) 2018/593, millega lubatakse Itaalia Vabariigil kehtestada erimeede, millega tehakse erand direktiivi 2006/112/EÜ (mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi) artiklitest 218 ja 232 (ELT L 99, 19.4.2018, lk 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/593/oj).

esitama 2027. aasta septembriks komisjonile aruande. Kõnealuses aruandes tuleks käsitleda käibemaksu maksukohustuslastele tagastamise üldist olukorda, eeskätt käibemaksu tagastamise keskmist kestust, ning kõnealuse erimeetme ja asjaomastes sektorites maksudest kõrvalehoidmise vähendamiseks Itaalia rakendatud muude meetmete tõhusust. Kõnealune aruanne peaks sisaldama nimetatud meetmete loetelu koos nende jõustumise kuupäevaga.

- (10) Erimeede on kooskõlas taotletava eesmärgiga, sest meede on ajaliselt piiratud ja seda kohaldatakse üksnes sektorites, kus on märkimisväärne maksudest kõrvalehoidmise risk. Lisaks sellele ei kaasne erimeetmega riski, et maksudest kõrvalehoidmine võiks üle kanduda muudesse sektoritesse Itaalias või teistesse liikmesriikidesse.
- (11) Erimeetme kohaldamine ei mõjuta negatiivselt lõpptarbimisetapis kogutava maksutulu kogusummat ega avalda ebasoodsat mõju käibemaksust laekuvatele liidu omavahenditele.
- (12) Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2017/784 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu rakendusotsust (EL) 2017/784 muudetakse järgmiselt:

- 1) artikli 3 teises lõigus asendatakse kuupäev „30. septembriks 2024“ kuupäevaga „30. septembriks 2027“;
- 2) artiklis 5 asendatakse kuupäev „30. juuni 2026“ kuupäevaga „30. juunini 2029“.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*